

Pārtikas un veterinārais
dienests

Aktualitātes dzīvnieku infekcijas slimību jomā

Aivita Vītoliņa,
Pārtikas un veterinārā dienesta Dienvidkurzemes pārvaldes vadītājas vietn.

Grobiņa,
31.10.2024.

Pārtikas un veterinārais
dienests

Aktuālās dzīvnieku infekcijas slimības

- **Infekciozais katarālais drudzis**
- **Augsti patogēnā putnu gripa**
- **Āfrikas cūku mēris**

Pārtikas un veterinārais
dienests

Infekciozais katarālais drudzis – Blue tongue - *Zilās mēles slimība*

- * vīrusa ierosināta, atgremotāju infekcijas slimība;
- * izteiktas slimības klīniskās pazīmes novēro aitām, bet liellopiem un kazām slimība parasti noris subklīniskā, apslēptā, vizuāli neizteiktā formā;
- * slimību pārnēsā un izplata tās bioloģiskie slimības pārnēsēji (vektori) - asinssūcēji insekti (*miģeles*) - ja nav šo asinssūcēju kukaiņu, tad slimības pārvešana no viena dzīvnieka uz otru – tieša vai netieša kontakta ceļā – lielākoties, nav iespējama!

Pārtikas un veterinārais
dienests

IKD klīniskās pazīmes aitām;
avots: Pirbraita institūts

Infekciozais katarālais drudzis (IKD) Eiropas valstīs 2024 (Bluetongue virus, BTV)

Par

Valsts	Serotips BTV-x	Uzliesmojumu skaits 2024.gadā	Pirmais ziņojums	Pēdējais ziņojums
Nīderlande	BTV-3	9709	(05.09.2023) 14.06.2024	25.10.2024
	BTV-12	8	11.10.2024	25.10.2024
Spānija	BTV-1	1	-	23.09.2024
	BTV-3	3	-	01.10.2024
	BTV-4	51 uzliesmojums 2023./2024.g.sezonā	(17.02.2023) 07.02.2024	07.02.2024
	BTV-8	1	11.06.2024	10.10.2024 – pamatā Baleāru salās
Vācija	BTV-3	13201	08.05.2024	25.10.2024
Luksemburga	BTV-3	386	02.08.2024	18.09.2024
Francija	BTV-3	6595	30.07.2024	24.10.2024
	BTV-4	Vīruss brīvi cirkulē (endēmisks)	-	-
	BTV-8	Vīruss brīvi cirkulē (endēmisks)	-	-
Dānija	BTV-3	791	27.07.2024	28.10.2024
Apvienotā Karaliste	BTV-3	143	23.08.2024	25.10.2024
Šveice	BTV-3	1352	28.08.2024	28.10.2024
	BTV-8	198	27.08.2024	09.10.2024
Čehija	BTV-3	25	06.09.2024	07.10.2024
Itālija	BTV-8	91	(12.10.2023) 04.01.2024	25.09.2024
	BTV-3	1765 (tikai Sardīnijā)	-	28.10.2024
Austrija	BTV-3	57	13.09.2024	25.10.2024
	BTV-4	18	13.09.2024	25.10.2024
Zviedrija	BTV-3	70	13.09.2024	01.10.2024
Portugāle	BTV-3	3	13.09.2024	16.09.2024
Norvēģija	BTV-3	79	21.08.2024	25.10.2024
Beļģija	BTV-3	3672	(29.09.2023) 29.01.2024	27.10.2024
Andora	BTV-8	7	06.08.2024	06.08.2024
Grieķija	BTV-3	28	(31.01.2023)	29.10.2024
	BTV-4	8	07.08.2020	06.06.2024
	BTV-8	1	21.10.2024	21.10.2024
	BTV-16	21	13.11.2017	05.07.2024
Ziemeļmakedonija	BTV-8	1	18.10.2024	18.10.2024

Avoti:
ADIS,
WOAH,
nacionālas
datu bāzes
līdz 29.10.

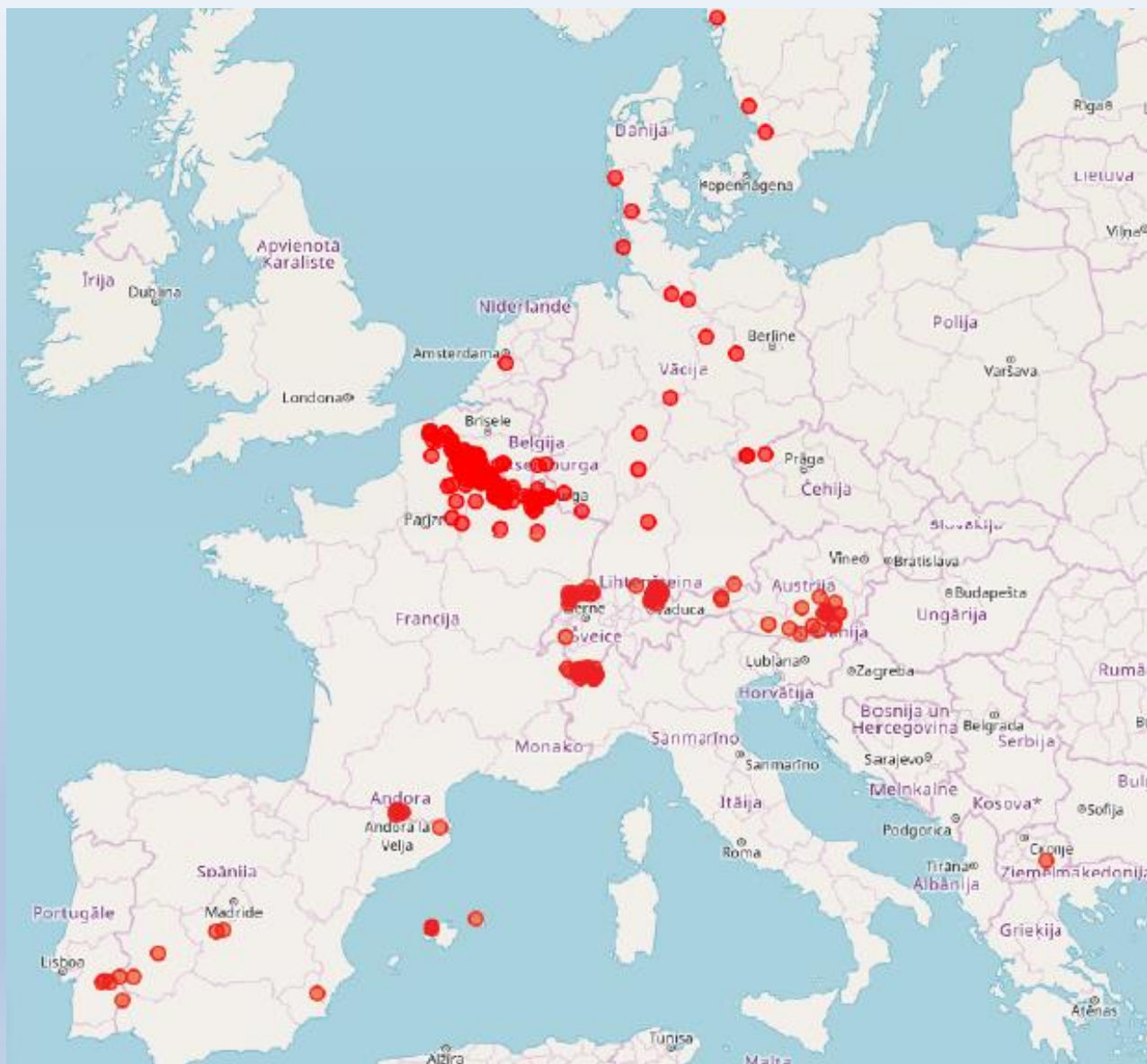
Infekciozais katarālais drudzis (IKD; BTV) Eiropas valstīs 2024 (01.01.-27.10.)

Pārtikas un veterinārais dienests

Avots: ADIS, 23.10.

* šajā kopsavilkumā pilnībā netiek vizualizēti atsevišķu valstu dati, jo tādām valstīm kā, piemēram, Vācija, Dānija u.c. kur pēdējo mēnešu laikā bijuši simtiem uzliesmojumi, līdz ar no slimības brīva statusa zaudēšanu vairs nav pienākums ziņot par katru individuālo slimības uzliesmojumu Eiropas Komisijas datu bāzē. Kā arī šeit neattēlojas informācija par uzliesmojumiem valstīs, kas nav Eiropas Savienībā, piemēram, Norvēģija un Apvienotā Karaliste, kurās šogad arī bijuši vairāki uzliesmojumi

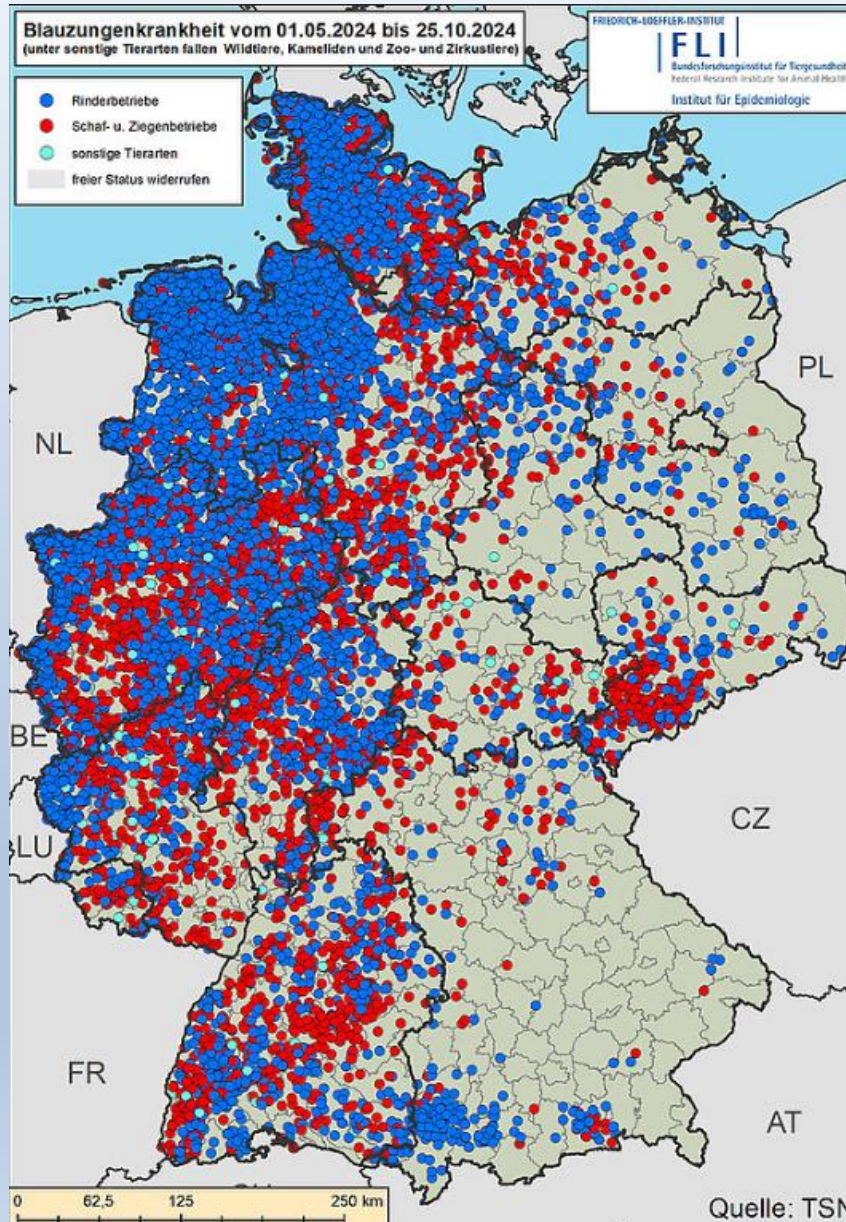

Pārtikas un veterinārais dienests

IKD Vācijā 2024

BTV-3 uzliesmojumi no 01/05/2024 līdz 25/10/2024

Avots: FLI

- - uzliesmojumi liellopiem
- - uzliesmojumi aitām, kazām
- - uzliesmojumi citām sugām
- - teritorijas ar brīvu statusu

IKD Nīderlandē 2024

Pārtikas un veterinārais
dienests

Avots:

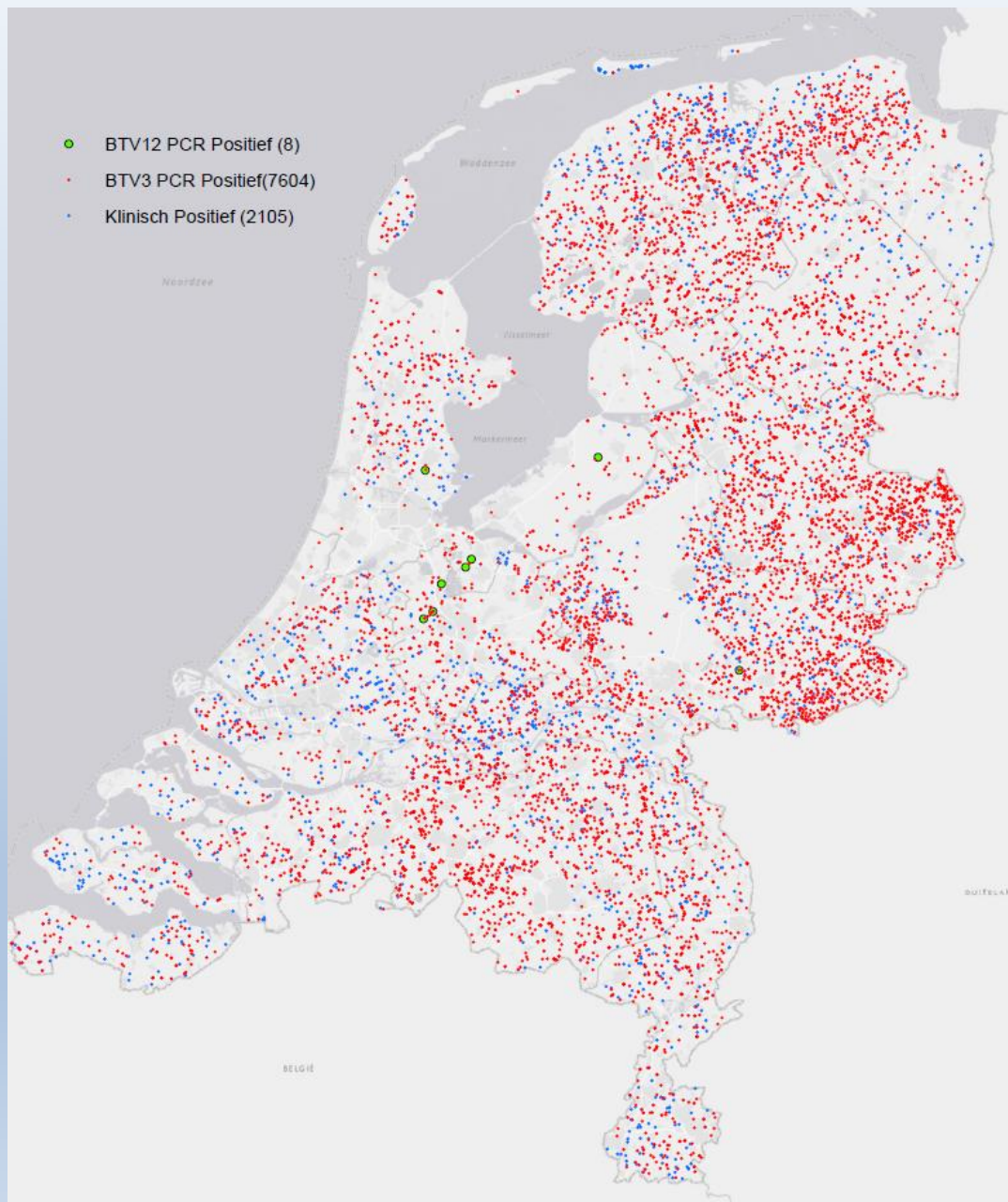
<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/blauwtong/documenten/dier/dierziekten/overige-dierziekten/publicaties/index>

Kopš 2023.gada Nīderlandē konstatēti
tūkstošiem **BTV-3** uzliesmojumi

11/10/2024 ziņots par pirmo **BTV-12**
uzliesmojumi

2024.g. ziņotie uzliesmojumi:

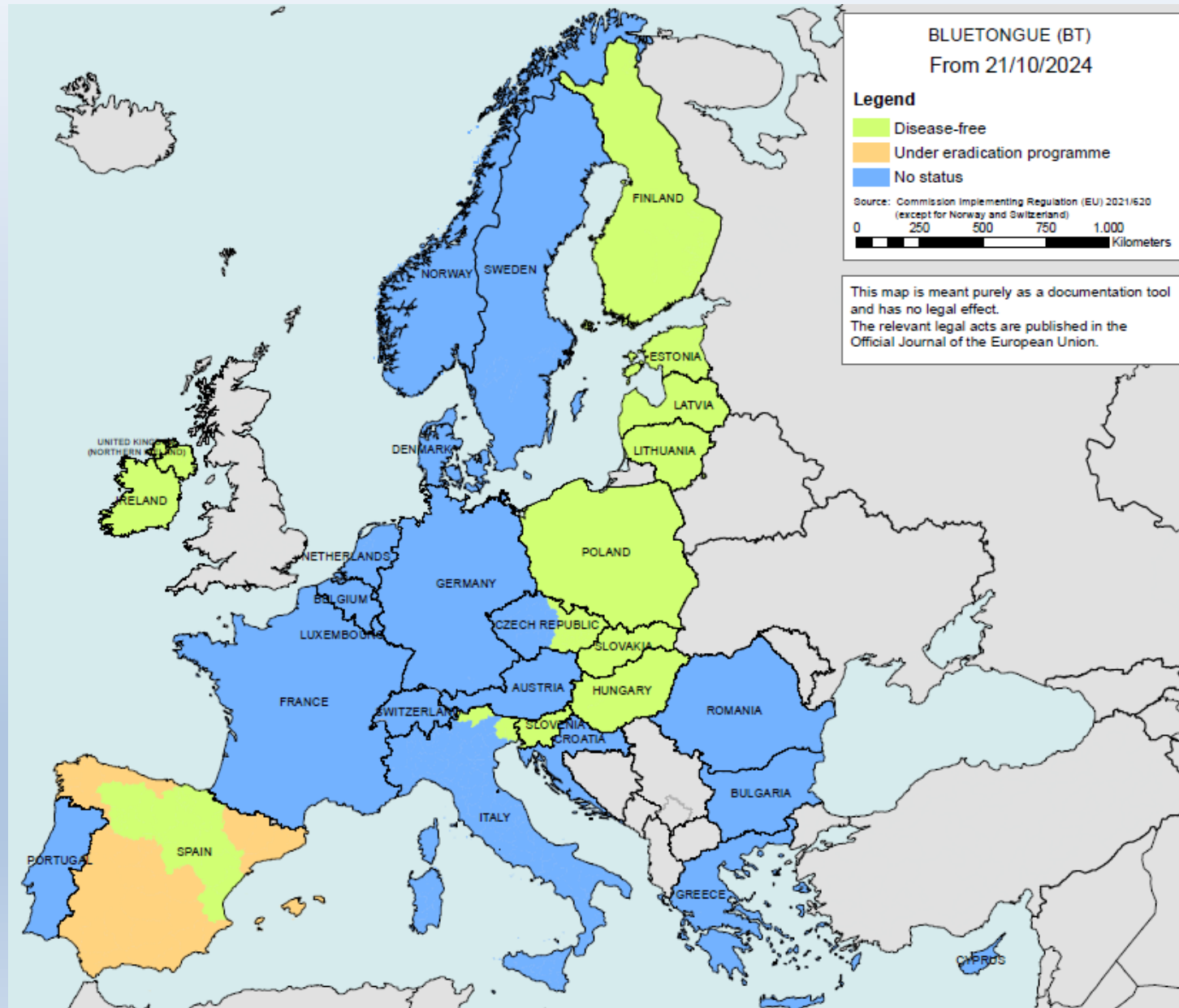
- BTV-3 – kopā 9709 uzliesmojumi
- BTV-12 – 8 uzliesmojumi

Pārtikas un veterinārais dienests

IKD Eiropas valstīs

Pārtikas un veterinārais
dienests

Ja valstī tiek konstatēts IKD

- **tiek zaudēts valsts oficiāli brīvais statuss** uz šo slimību;
- valsts kompetentā iestāde izstrādā **IKD izskaušanas programmu** – slimības kontrolei un izskaušanai, kas sevī ietver:
 - a) teritoriālo tvērumu – visa valsts vai vismaz 150 km radiusā ap katru slimības skarto novietni/ objektu;
 - b) uzņēmīgo sugu dzīvnieku uzraudzību;
 - c) dzīvnieku pārvietošanas ierobežojumus;
 - d) tiek pieņemts valstisks lēmums par vai pret uzņēmīgo dzīvnieku vakcināciju pret IKD

IKD skartajā novietnē:

- a) slimie dzīvnieki tiek izolēti;
 - b) saslimšanas risku mazinošie pasākumi – pasargāt no miģelēm, lietot insekticīdus un repelentus;
 - c) dzīvnieku uzņēmīgo dzīvnieku un to bioproduktu pārvietošanas ierobežojumi;
- *ir atļauts izvest uz kautuvi klīniski veselus dzīvniekus tūlītējai nokaušanai.

Ir liegums izvest audzēšanai uz citu ES dalībvalsti (neatbilst TRACES sertifikātā dzīvnieku veselības garantijas nosacījumiem).

Putnu gripa

- **kontagioza vīrusa slimība, kas bojā elpošanas un gremošanas orgānus un nervu audus daudzām putnu sugām**
- **Ir sastopamas 2 vīrusa patogēnās formas:**
 - **zemi patogēni** putnu gripas vīrusi
 - **augsti patogēni** putnu gripas vīrusi
- **Infekcija ir reģistrēta visā pasaulē kopš 1887.g. (Itālijā)**
- **2024. g. mazāk ziņojumu par atrastiem beigtiem putniem, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem**

Putnu gripa mājputniem

KLĪNISKIE SIMPTOMI

Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024

Pārtikas un veterinārais dienests

APPG uzliesmojumi **mājputniem (01.01.-27.10.)**, no ADIS

Septembra un oktobra mēnešu laikā Eiropā ir tendence pieaugt uzliesmojumu skaitam, jo īpaši tādās valstīs, kā Polija, Ungārija, Čehija, Itālija, Bulgārija, Vācija, Slovākija un Francija

Polijā 2024.g. kopā **32** APPG uzliesmojumi mājputnu novietnēs

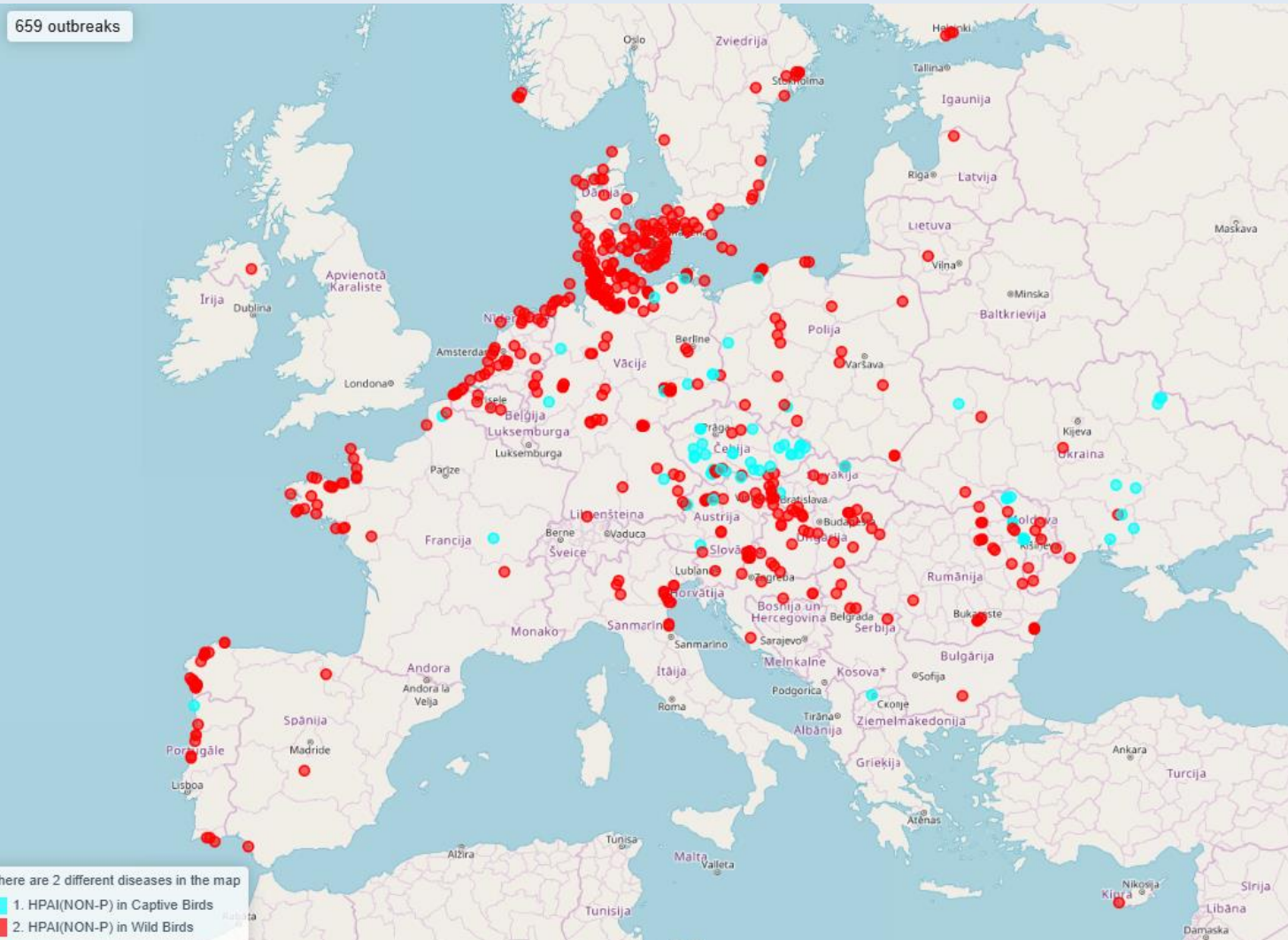
Avots:
ADIS,
27.10.

Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024

Pārtikas un veterinārais dienests

APPG uzliesmojumi **savvaļas un nebrīvē turētiem putniem** (01.01.-27.10.) no ADIS

Avots: ADIS, 27.10.

Pārtikas un veterinārais dienests

Augsti patogēnā putnu gripa savvaļas putniem Latvijā 2024

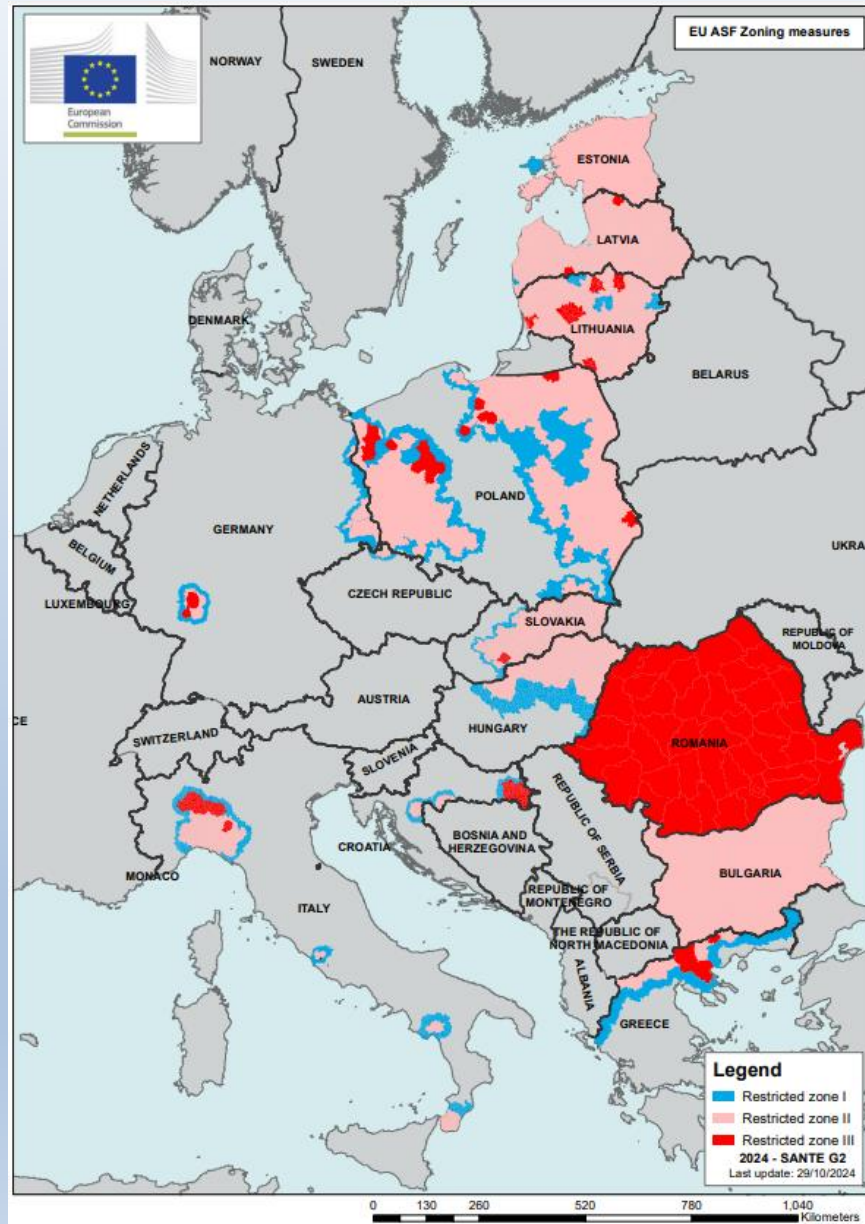
Izmeklēto savvaļas putnu skaits pa mēnešiem uz APPG (01.01.-27.10.)

Gads	Izmeklēto savvaļas putnu skaits	Putnu gripa NAV konstatēta	Putnu gripa IR konstatēta	Piezīmes
2024				
Janvāris	1	1	0	
Februāris	0	0	0	
Marts	14	14	0	
Aprīlis	22	21	1	baltpieres zoss (H5N1), baltais stārķis (H6N8)
Maijs	8	8	0	
Jūnijs	2	2	0	
Jūlijs	10	10	0	
Augusts	4	4	0	
Septembris	1	1	0	
Oktobris	7	7	0	
Kopā 2024. gadā	69	68	1	

Pārtikas un veterinārais dienests

Āfrikas cūku mēris Eiropas valstīs

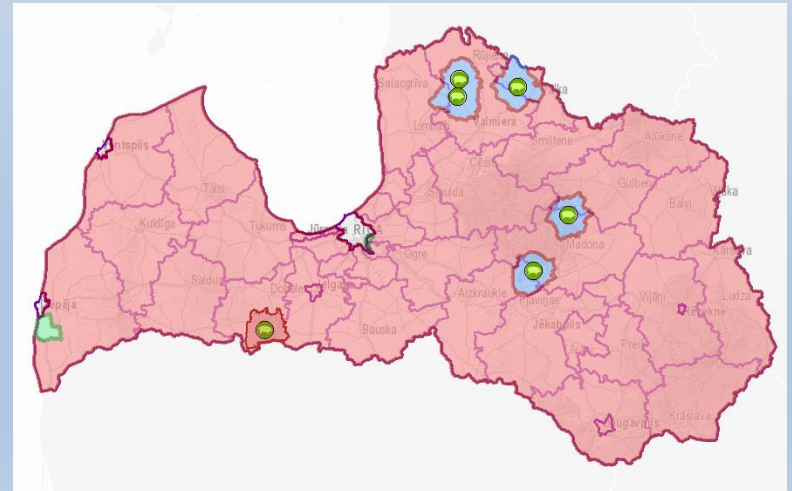

Pārtikas un veterinārais
dienests

Āfrikas cūku mēris 2024. g. - *mājas cūkām*

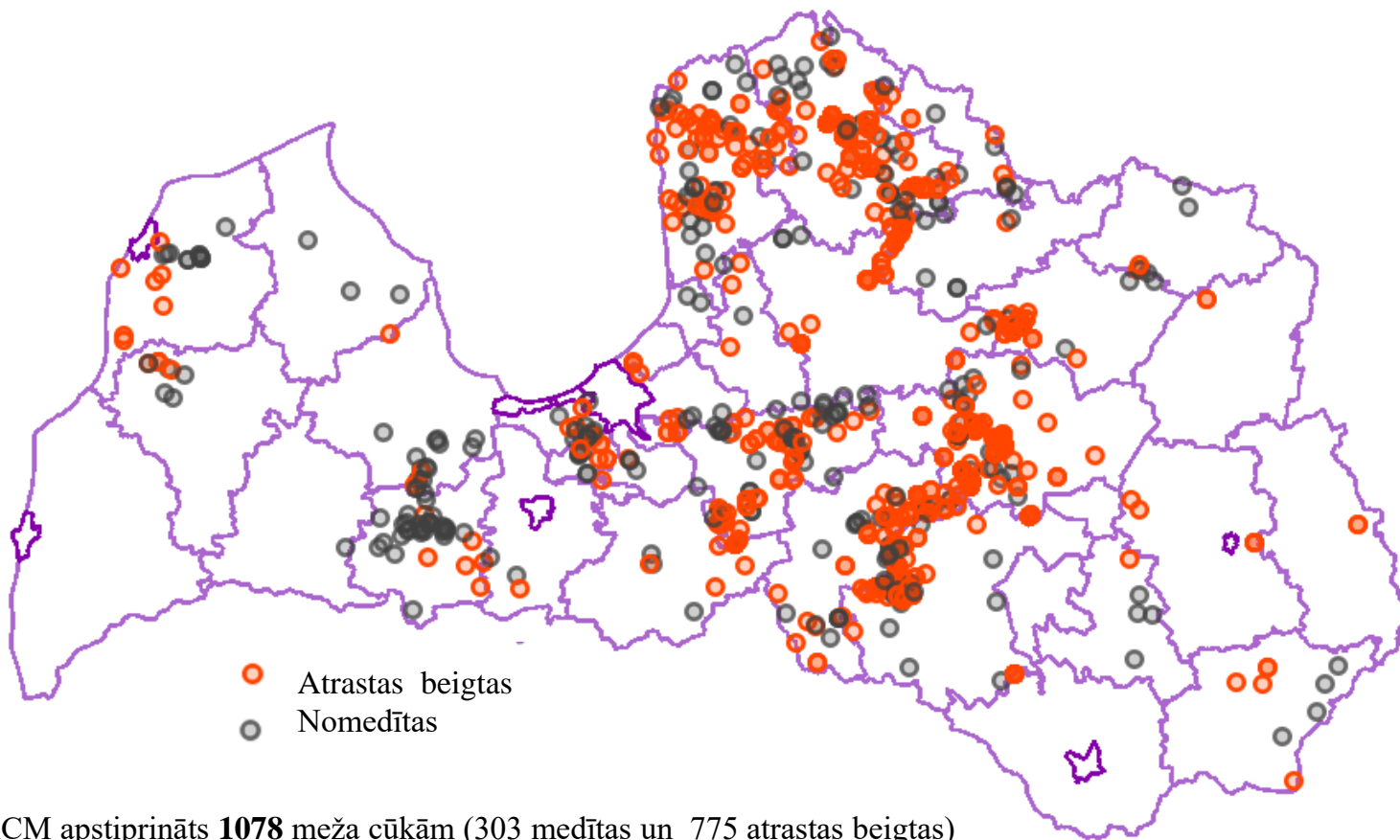
Gadījumu skaits novietnē	Datums	Vieta	Cūku skaits
1	20.06.2024	Valmieras novads Matīšu pagasts	550
2	21.06.2024	Madonas novada Kalsnavas pagasts	2
3	25.06.2024	Valmieras novada Vecates pagasts	24
4	05.07.2024	Madonas novada Cesvaines pagasts	2
5	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	2
6	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	1
7	09.10.2024	Dobeles novads Tērvetes pagasts	14

Pārtikas un veterinārais dienests

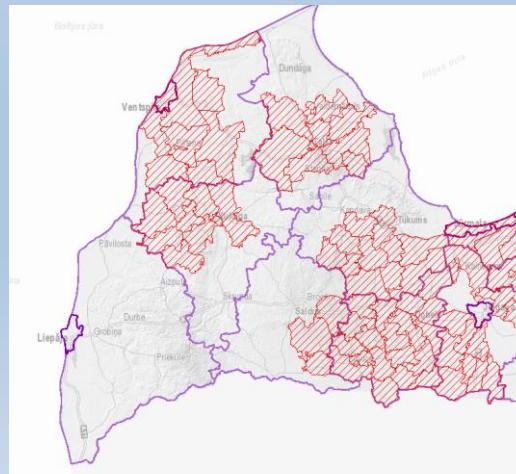
ĀCM meža cūku populācijā 2024 (līdz 27.10.)

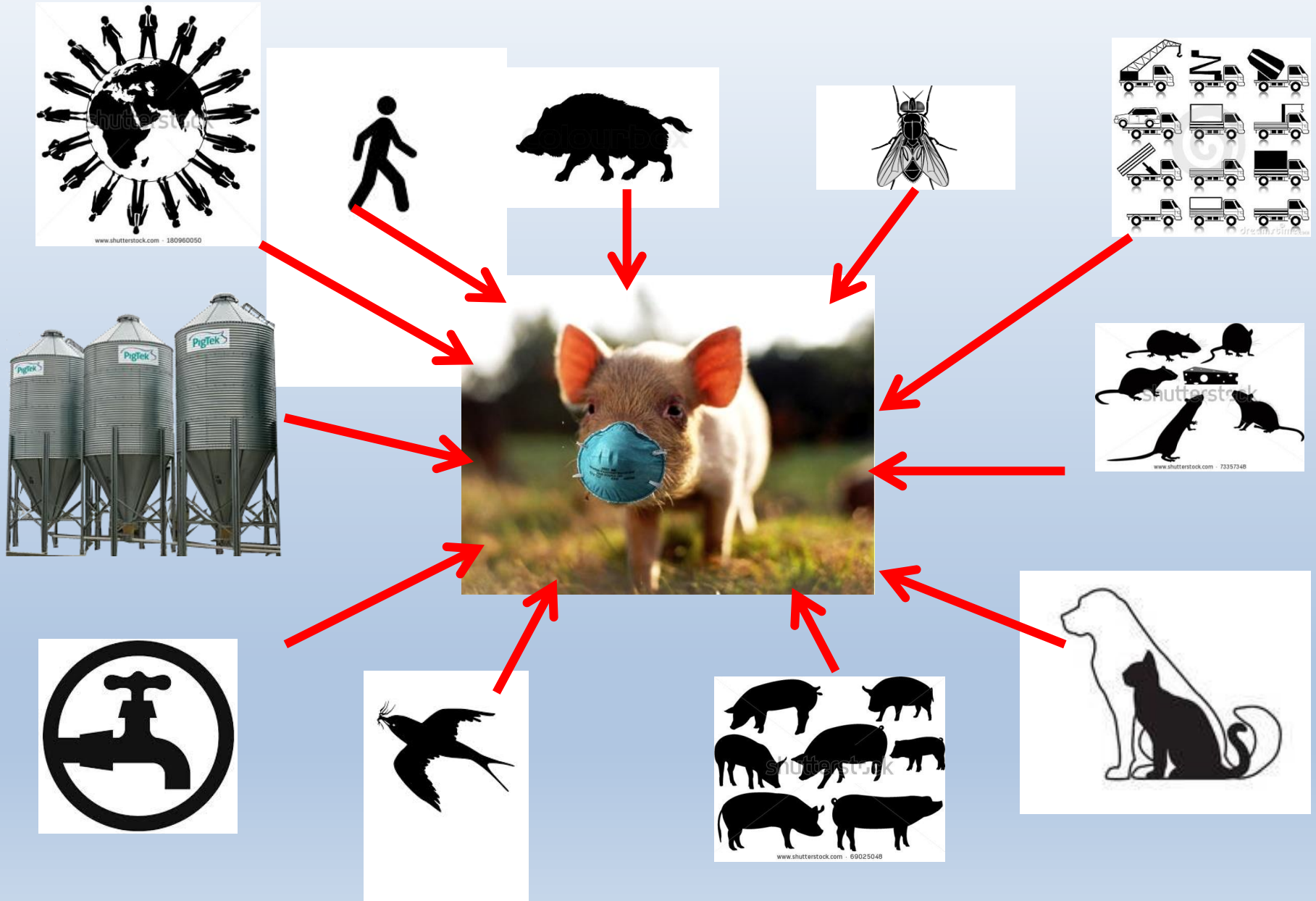
ĀCM apstiprināts **1078** meža cūkām (303 medītas un 775 atrastas beigtas)

ĀCM

- **Dienvidkurzemes teritorijā:**
ĀCM II riska zona
ĀCM I riska zona Otaņķu pag. un daļā Nīcas pag.
- Šogad konstatēti pozitīvie ĀCM gadījumi meža cūkām:
Janvārī – **1** Īvandes pag.
Februārī – **3** Ēdoles pag.
Maijā – **2** Ēdoles pag.
Jūnijā – **2** Īvandes pag.
Jūlijā – **1** Īvandes pag.
1 Padures pag.
- Turpinās nomedīto meža cūku izmeklējumi noteiktajās teritorijās

Slimību ievazāšanas riski novietnē

Secinājumi

- ĀCM draudi joprojām lieli
- Riski: meža cūkas, cilvēks, inficēta gaļa, piemājas saimniecības...
- Vakcīna vēl nav izstrādāta un tuvākajā laikā arī nebūs ☹️☹️
- Ieviests *Biodrošības pasākumu plāns* – vienīgais glābiņš cūku novietnēs!!!

*No 1. oktobra meža cūku asins paraugi jāved uz kādu no **BIOR** apkalpošanas punktiem!!!!*

Nomedītās meža cūkas obligāti ir jāizmeklē uz ĀCM, ja:

- 1. tās ir nomedītas ĀCM vīrusa augsta riska teritorijās (**Nomedīto meža cūku obligāti izmeklējamās teritorijas**),*
- 2. meža cūkas paredzētas **pārtikas aprītei** (**pārstrādes uzņēmumā**),*
- 3. nomedītajām meža cūkām ir konstatētas iespējamās **slimību pazīmes**.*

Saņem samaksu!

- Par katru izmeklēšanai **derīgu asins paraugu**, mednieks, tāpat kā līdz šim, saņem kompensāciju **30 EUR!**
- Par katru **ĀCM pozitīvu** nomedītu meža cūku, kuru PVD izņem medniekam, kompensācija **50 EUR!**
- Par **paziņotu atrastu** meža cūku, ziņotājs saņem **50 EUR** savā kontā! (foto, koordinātes, uzrādīšana, PVD paņem paraugu)
- Papildus no pašvaldības puses iespējams saņemt **30 EUR** par nogādi **uz PVD konteineru** vai **50 EUR par aprakšanu!** (obligāta parauga noņemšana no PVD puses)

Pārtikas un veterinārais
dienests

Paldies par uzmanību!